EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 13. 3. 2020
COM(2020) 113 final

2020/0043 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1303/2013, nariadenie (EÚ) č. 1301/2013 a nariadenie (EÚ) č. 508/2014, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na mobilizáciu investícií v systémoch zdravotnej starostlivosti členských štátov a v iných odvetviach ich hospodárstiev v reakcii na epidémiu COVID-19

[Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus]

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

Krízová situácia spôsobená koronavírusom (epidémia COVID-19) zasiahla členské štáty náhlym a dramatickým spôsobom, pričom má veľký potenciál ovplyvniť ich spoločnosti a hospodárstva. Brzdí rast v členských štátoch, keďže hospodárska aktivita výrazne spomaľuje. Túto situáciu môžu ešte ďalej zhoršiť ťažkosti s likviditou, keďže podniky majú problém s úhradami dodávateľom a zamestnancom. Zároveň sú potrebné dodatočné verejné zdroje na podporu systémov zdravotnej starostlivosti a iných činností, ktoré priamo súvisia s vypuknutím epidémie.

Vznikla výnimočná situácia, ktorú treba riešiť prijatím osobitných opatrení na podporu a ochranu hospodárstiev, podnikov a pracovníkov členských štátov. Je potrebné prijať rozsiahle a rýchle opatrenia v systémoch zdravotnej starostlivosti, aby mohli fungovať pod značným tlakom; a v prípade MSP, ktoré majú často nižšie rezervy, pokiaľ ide o zmierňovanie negatívnych dôsledkov na trhy práce a iné zraniteľné časti ich hospodárstiev. Ide o záležitosť, ktorá sa týka celej EÚ a vyžaduje si mobilizáciu všetkých dostupných zdrojov na úrovni EÚ a členských štátov s cieľom prekonať bezprecedentné výzvy súvisiace s epidémiou COVID-19.

Komisia preto navrhuje „investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus“ zameranú na podporu investícií mobilizáciou disponibilných hotovostných rezerv v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov v snahe bezodkladne bojovať s krízou. Investície budú rozsiahle a rýchlo dosiahnu úroveň viac ako 37 mld. EUR. Na dosiahnutie tohto cieľa Komisia navrhuje Európskemu parlamentu a Rade uvoľnenie investičnej likvidity v hodnote približne 8 mld. EUR.

S cieľom urýchlene nasmerovať tieto európske verejné investície vo výške 37 mld. EUR na riešenie následkov krízovej situácie spôsobenej koronavírusom Komisia navrhuje upustiť v tomto roku od povinnosti požiadať o vrátenie nepoužitého predbežného financovania z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Európskeho sociálneho fondu (ESF), Kohézneho fondu (KF) a Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ENRF) až do ukončenia programu.

Členské štáty použijú sumy, ktoré neboli vrátené v roku 2020, na urýchlenie investícií v rámci EFRR a ESF, KF a ENRF v súvislosti s epidémiou COVID-19. Vzhľadom na priemernú mieru spolufinancovania vo všetkých členských štátoch bude 8 mld. EUR schopných vyvolať uvoľnenie a využitie približne 29 mld. EUR zo štrukturálnych fondov v celej EÚ.

Navrhuje sa, aby EFRR mohol v prípade potreby ako dočasné opatrenie podporovať financovanie prevádzkového kapitálu pre MSP s cieľom zabezpečiť účinnú reakciu na krízu v oblasti verejného zdravia. Finančné nástroje financované z fondov by mali takisto v prípade potreby ako dočasné opatrenie poskytovať podporu vo forme prevádzkového kapitálu pre MSP. Investičná priorita EFRR na posilnenie výskumu, technického rozvoja a inovácií sa upravuje tak, aby zahŕňala investície do produktov a služieb potrebné na podporu kapacít reakcie na krízu v oblasti verejných zdravotných služieb. Výdavky na operácie na podporu kapacít reakcie na krízu by mali byť oprávnené od 1. februára 2020.

Pre prípad, že to vedie k potrebe upraviť programy, sú v návrhu identifikované nepodstatné úpravy, ktoré si nevyžadujú schválenie rozhodnutím Komisie. V návrhu sa tiež objasňuje, že výdavky na podporu kapacít reakcie na krízy sú v každom prípade oprávnené od 1. februára

2020. V maximálnej možnej miere by sa mali využívať možnosti urýchlenia deklarovania výdavkov prostredníctvom využitia nových foriem podpory dostupných podľa článku 67 nariadenia o spoločných ustanoveniach, ktoré sa zaviedli od roku 2018, napr. zjednodušené vykazovanie nákladov.

Bola vytvorená osobitná skupina s cieľom koordinovať prácu s členskými štátmi, identifikovať ich presné potreby a pomáhať im tak, aby sa zabezpečilo, že finančné prostriedky začnú prúdiť čo najskôr.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

Navrhuje sa:

Zmeniť nariadenie (EÚ) č. 1301/2013 o EFRR, a to takto:

1. V článku 3 ods. 1 sa dopĺňa pododsek, ktorý objasňuje, že EFRR môže v prípade potreby ako dočasné opatrenie podporovať financovanie prevádzkového kapitálu pre MSP s cieľom zabezpečiť účinnú reakciu na krízu v oblasti verejného zdravia.
2. Článok 5 ods. 1 písm. b) toho istého nariadenia sa upravuje tak, že investičná priorita EFRR na posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií môže pokrývať investície do produktov a služieb potrebné na podporu kapacít reakcie na krízu v oblasti zdravotných služieb.

Zmeniť nariadenie (EÚ) č. 1303/2013 (ďalej len „nariadenie o spoločných ustanoveniach“), a to takto:

3. V článku 30 o zmenách programu sa dopĺňa nový odsek 5 stanovujúci určité zmeny, ktoré si nevyžadujú schválenie rozhodnutím Komisie. Článok 96 ods. 10 sa mení s cieľom zohľadniť túto skutočnosť.
4. V článku 37 ods. 4 sa dopĺňa, že finančné nástroje môžu takisto v prípade potreby ako dočasné opatrenie poskytovať podporu vo forme prevádzkového kapitálu pre MSP s cieľom zabezpečiť účinnú reakciu na krízu v oblasti verejného zdravia.
5. V článku 65 ods. 10 sa dopĺňa pododsek s cieľom objasniť, že výdavky na operácie na podporu kapacít reakcie na krízu sú oprávnené od 1. februára 2020.
6. V článku 139 ods. 7 sa dopĺňa ďalší pododsek, aby sa stanovilo nevymáhanie súm zvyčajne splatných v roku 2020 v prípade operačných programov politiky súdržnosti na obdobie rokov 2014 – 2020 v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a v prípade programov financovaných z ENRF.

Zmeniť nariadenie (EÚ) č. 508/2014 o ENRF, a to takto:

7. Článok 35 sa upravuje tak, aby sa umožnilo prispievať z ENRF do podielových fondov, ktoré rybárom poskytujú finančnú kompenzáciu za hospodárske straty spôsobené krízou v oblasti verejného zdravia.
8. Článok 57 sa mení s cieľom doplniť možnosť pre ENRF zabezpečiť príjem výrobcov v odvetví akvakultúry prispením na poistenie akvakultúrnych obsádok, ktoré pokrýva hospodárske straty v dôsledku krízy v oblasti verejného zdravia.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

Neuskutočnili sa žiadne konzultácie s externými zainteresovanými stranami.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Navrhovaná zmena nemá za následok žiadne zmeny, pokiaľ ide o ročné stropy záväzkov a platieb vo viacročnom finančnom rámci podľa prílohy I k nariadeniu (EÚ) č. 1311/2013. Ročné rozdelenie viazaných rozpočtových prostriedkov pre Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond a Kohézny fond zostáva nezmenené.

Návrh uľahčí urýchlenie vykonávania programu, čo povedie k tomu, že platobné rozpočtové prostriedky budú presunuté na začiatok programového obdobia.

Komisia bude dôkladne monitorovať vplyv navrhovanej zmeny na platobné rozpočtové prostriedky v roku 2020, pričom zohľadní plnenie rozpočtu a revidované prognózy členských štátov.

Nevymožené sumy v roku 2020 sa zúčtujú pri ukončení programu.

2020/0043 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1303/2013, nariadenie (EÚ) č. 1301/2013 a nariadenie (EÚ) č. 508/2014, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na mobilizáciu investícií v systémoch zdravotnej starostlivosti členských štátov a v iných odvetviach ich hospodárstiev v reakcii na epidémiu COVID-19

[Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus]

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 43 ods. 2, články 177 a 178,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru[1],

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov[2],

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

(1) Členské štáty boli mimoriadnym spôsobom zasiahnuté dôsledkami krízy spôsobenej epidémiou COVID-19. Kríza brzdí rast v členských štátoch, čo zase zhoršuje závažný nedostatok likvidity v dôsledku náhleho a významného zvýšenia verejných investícií potrebných v ich systémoch zdravotnej starostlivosti a iných odvetviach ich hospodárstiev. To vyvolalo výnimočnú situáciu, ktorú je potrebné riešiť prostredníctvom osobitných opatrení.

(2) Je nevyhnutné, aby nedostatok likvidity a verejných prostriedkov v členských štátoch nebrzdil investície v rámci programov, ktoré sú podporované z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“), Európskeho sociálneho fondu (ďalej len „ESF“) a Kohézneho fondu (ďalej len „KF“) (ďalej spolu len „fondy“) a z Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ďalej len „ENRF“) a ktoré sú potrebné na boj proti epidémii COVID-19.

(3) V snahe reagovať na dosah krízy by EFRR malo v prípade potreby ako dočasné opatrenie podporovať financovanie prevádzkového kapitálu pre MSP s cieľom zabezpečiť účinnú reakciu na krízu v oblasti verejného zdravia.

(4) Na účely reakcie na dosah krízy by investičná priorita EFRR na posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií mala pokrývať investície do produktov a služieb potrebné na podporu kapacít reakcie na krízu v oblasti zdravotných služieb.

[1] Ú. v. EÚ C …, …, s. ….
[2] Ú. v. EÚ C …, …, s. ….

(5) S cieľom umožniť väčšiu flexibilitu pri boji s epidémiou COVID-19 by sa členským štátom mala poskytnúť väčšia flexibilita pri vykonávaní programov a v prípade zmien v operačných programoch by sa mal stanoviť zjednodušený postup, ktorý si nevyžaduje rozhodnutie Komisie. Mali by sa ozrejmiť informácie o takýchto zmenách, ktoré by sa mali predkladať Komisii.

(6) V snahe reagovať na dosah krízy by finančné nástroje financované z fondov mali takisto v prípade potreby ako dočasné opatrenie poskytovať podporu vo forme prevádzkového kapitálu pre MSP s cieľom zabezpečiť účinnú reakciu na krízu v oblasti verejného zdravia.

(7) S cieľom poskytnúť okamžitú reakciu na vplyv krízy by výdavky na operácie na podporu kapacít reakcie na krízy mali byť oprávnené od 1. februára 2020.

(8) S cieľom zabezpečiť, aby mali členské štáty dostatočné finančné prostriedky na bezodkladne potrebné investície, je vhodné, aby Komisia nevydala príkazy na vymáhanie súm, ktoré majú členské štáty vrátiť v súvislosti s ročnou účtovnou závierkou predloženou v roku 2020. Členské štáty by mali použiť sumy, ktoré neboli vrátené, na urýchlenie investícií, ktoré súvisia s krízou spôsobenou epidémiou COVID-19 a sú oprávnené podľa nariadenia (EÚ) č. 1303/2013[3] a pravidiel pre jednotlivé fondy.

(9) S cieľom reagovať na vplyv krízy by sa z ENRF mali podporovať podielové fondy a poistenie obsádok s cieľom zabezpečiť príjmy rybárov a akvakultúrnych chovateľov zasiahnutých krízou v oblasti verejného zdravia.

(10) Sumy, ktoré neboli vrátené v roku 2020, by mali byť zúčtované alebo by sa v súvislosti s nimi mali vydať príkazy na vymáhanie pri ukončení programov.

(11) Vzhľadom na naliehavosť potrebnej podpory by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť čo najskôr.

(12) Nariadenie (EÚ) č. 1301/2013[4], nariadenie (EÚ) č. 1303/2013 a nariadenie (EÚ) č. 508/2014[5] by sa preto mali zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

---

[3] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

[4] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 289).

[5] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 508/2014 z 15. mája 2014 o Európskom námornom a rybárskom fonde, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1255/2011.

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Zmeny nariadenia (EÚ) č. 1301/2013

Nariadenie (EÚ) č. 1301/2013 sa mení takto:

1. V článku 3 ods. 1 sa dopĺňa tento pododsek:

„Okrem toho možno z EFRR v prípade potreby ako dočasné opatrenie podporovať financovanie prevádzkového kapitálu pre MSP s cieľom zabezpečiť účinnú reakciu na krízu v oblasti verejného zdravia.“

2. Článok 5 bod 1 písm. b) sa nahrádza takto:

„b) podpory investovania podnikov do výskumu a inovácie a vytvárania prepojení a synergií medzi podnikmi, centrami výskumu a vývoja a vysokoškolským vzdelávacím prostredím, najmä podpory investovania do vývoja produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie, ekologických inovácií, aplikácií verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie za podpory technologického a aplikovaného výskumu, pilotných projektov, opatrení skorého overovania výrobkov, rozšírených výrobných kapacít, prvej výroby, najmä v základných podporných technológiách, a šírenia technológií na všeobecný účel, ako aj podpory investícií potrebných na posilnenie kapacít reakcie na krízu v oblasti zdravotných služieb;“.

Článok 2

Zmeny nariadenia (EÚ) č. 1303/2013

Nariadenie (EÚ) č. 1303/2013 sa mení takto:

1. V článku 30 sa dopĺňa tento odsek 5:

„5. Odchylne od odsekov 1 a 2 môže členský štát v prípade programov podporovaných z EFRR, Kohézneho fondu a ESF počas programového obdobia previesť maximálne 8 % prostriedkov pridelených na prioritu od 1. februára 2020 a maximálne 4 % rozpočtu programu na inú prioritu v rámci rovnakého fondu rovnakého programu.

Takéto prevody nemajú vplyv na predchádzajúce roky. Nepovažujú sa za zásadné a nevyžadujú si rozhodnutie Komisie o zmene programu. Musia však rešpektovať všetky regulačné požiadavky a musí ich vopred schváliť monitorovací výbor. Členský štát poskytne zrevidované tabuľky týkajúce sa financií Komisii.“

2. V článku 37 ods. 4 sa dopĺňa tento pododsek:

„Finančné nástroje môžu takisto v prípade potreby ako dočasné opatrenie poskytovať podporu vo forme prevádzkového kapitálu pre MSP s cieľom zabezpečiť účinnú reakciu na krízu v oblasti verejného zdravia.“

3. V článku 65 ods. 10 sa dopĺňa tento pododsek:

„Odchylne od odseku 9 sú výdavky na operácie na podporu kapacít reakcie na krízu v kontexte epidémie COVID-19 oprávnené od 1. februára 2020.“

4. Článok 96 ods. 10 sa nahrádza takto:

„10. Bez toho, aby bol dotknutý článok 30 ods. 5, Komisia prijme prostredníctvom vykonávacích aktov rozhodnutie o schválení všetkých prvkov vrátane akýchkoľvek budúcich zmien operačného programu, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto článku, s výnimkou prvkov patriacich do rozsahu pôsobnosti odseku 2 prvého pododseku písm. b) bodu vi), odseku 2 prvého pododseku písm. c) bodu v), odseku 2 prvého pododseku písm. e), odsekov 4 a 5, odseku 6 písm. a) a c) a odseku 7, za ktoré naďalej zodpovedajú členské štáty.“

5. V článku 139 ods. 7 sa dopĺňajú tieto pododseky:

„Odchylne od prvého pododseku Komisia nevydá príkaz na vymáhanie súm, ktoré majú členské štáty vrátiť v súvislosti s účtovnými závierkami predloženými v roku 2020. Sumy, ktoré neboli vrátené, sa použijú na urýchlenie investícií, ktoré súvisia s epidémiou COVID-19 a sú oprávnené podľa tohto nariadenia a pravidiel pre jednotlivé fondy.

Nevrátené sumy sa zúčtujú alebo vrátia pri ukončení.“

Článok 3

Zmeny nariadenia (EÚ) č. 508/2014

Nariadenie (EÚ) č. 508/2014 sa mení takto:

1. V článku 35 sa odseky 1, 5, 6 a 8 nahrádzajú takto:

„1. ENRF môže prispievať do podielových fondov, z ktorých sa rybárom vypláca finančná kompenzácia za hospodárske straty spôsobené krízou v oblasti verejného zdravia, nepriaznivými klimatickými javmi alebo environmentálnymi nehodami alebo za náklady na záchranu rybárov alebo rybárskych plavidiel v prípade nehôd na mori počas ich rybolovných činností.“

…

„5. Členské štáty stanovia pravidlá zriaďovania a riadenia podielových fondov, najmä pravidlá poskytovania kompenzačných platieb a oprávnenosti rybárov na tieto kompenzácie v prípade krízy v oblasti verejného zdravia, nepriaznivých klimatických javov, environmentálnych nehôd alebo nehôd na mori uvedených v odseku 1, ako aj pravidlá spravovania a monitorovania dodržiavania týchto pravidiel. Členské štáty zabezpečia, aby pravidlá fungovania fondov zahŕňali aj sankcie v prípade nedbanlivosti zo strany rybára.“

„6. Krízy v oblasti verejného zdravia, nepriaznivé klimatické javy, environmentálne nehody alebo nehody na mori uvedené v odseku 1 sú tie, ktoré príslušný orgán členského štátu formálne uznal, že nastali.“

…

„8. Príspevky uvedené v odseku 1 sa poskytujú iba na pokrytie strát vyplývajúcich z kríz v oblasti verejného zdravia, nepriaznivých klimatických javov, environmentálnych nehôd alebo nehôd na mori, ktoré dosahujú viac ako 30 % ročného obratu daného podniku vypočítaného na základe priemerného obratu uvedeného podniku za predchádzajúce tri kalendárne roky.“

2. V článku 57 ods. 1 sa dopĺňa toto písmeno e):

„e) krízy v oblasti verejného zdravia“.

Článok 4

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda	*predseda*